

Telegraful

Organ național-biser

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și
cultura poporului român
Sibiu

Str. Șaguna 8

și inserțiunile
să se adreseze Administrației ziarului Te-
legraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei
luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900
Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vineria

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român
strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori ne-
francate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:

un șir peti 6 Lei pentru odată, dacă se pu-
blică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Prăbușirea unui Concordat

de Dr. I. Matelu

Republica litvană se găsește în plin conflict cu Vaticanul. Tensiunea s'a accentuat așa de mult, încât ea a dus la ruperea legăturilor diplomatice dintre cele două puteri, deși ele se bazau pe stipulațiunile unei convențiuni solemne, obligatorie pentru ambele părți contractante.

Data fiind, de-oparte, *noutatea* cazului în istoria Concordatelor post-belice, iar de alta având și *România* un Concordat similar cu Sf. Scaun, nu este fără interes să cunoaștem mai de aproape originea și consecințele conflictului litvan.

Noua constituire *politică* a Europei a provocat, în mod firesc, schimbări radicale și în ordinea *bisericească*. Vaticanul trebuia să țină seama de ele, nu numai pentru buna așezare a bisericii *catolice*, ci și spre a-și asigura pozițiile de cari avea nevoie în urmărirea planurilor sale tradiționale.

Deși piedicile erau numeroase și aproape insurmontabile,

trebuie s'o recunoaștem, că *Vaticanul*, sprijinit pe resursele unei diplomatii fine și experimentate, a știut îndeplini, după război, cea mai impresionantă operă, din câte cunoaște istoria *Concordatelor*. Și vom adăuga imediat, cu cel mai strălucit succes pentru vechea și perseverenta politică *papală*.

Una din verigile acestui lanț de izbânzi este și Concordatul *litvan* semnat la 27 Septembrie 1927.

Cari sânt antecedentele lui?

O mare agitațiune, provocată de încheierea Concordatului *polon* în 1925, care incorpora arhiepiscopia *Vilnei*, reclamată de *Litvania*, în organizația bisericească a *Poloniei*. Catolicii litvani și poloni se plâneau de primejdia unei desnaționalizări prin episcopii *poloni*.

Intre timp Societatea Națiunilor atribue orașul *Vilna* Republicii *polone*, chiar cu asentimentul Litvaniei, ceea ce nu atenuază de loc tulburarea catolicilor *litvani*, dimpotrivă o sporește provocând și revocarea însărcinării de afaceri de pe lângă Vatican.

Spre a pune capăt acestei situațiuni regretabile, Papa Pius XI să hotărăște să publice în April 1926 *bulă Litvanorum gente*, prin care constituie Litvania în provincie bisericească *independentă*, cu reședința mitropolitană la *Kovno* și cu 5 eparhii noi, ca sufragane. Eră o soluțiune, chemată să liniștească atmosfera micii republici de 2 milioane și ceva locuitori, dintre cari $\frac{1}{2}$ de religie catolică. În adevăr, ea a și netezit calea unei împăcări definitive, prin *Concordatul* la care s'a și ajuns cu un an în urmă.

Stipulațiunile lui sânt aproape identice cu cele din Concordatul *polon*, cuprinzând însă și câteva deosebiri esențiale, cum este de pildă, recunoașterea efectelor *civile* ale căsătoriei *religioase*, dreptul bisericii de a ține registrele *stărilor civile*, asistența religioasă a credincioșilor în limba *maternă*, sporirea *subvenției materiale* în proporție cu aceea, acordată celorlalte ramuri din administrația *statului* etc.

Prin acest Concordat, Vaticanul izbutise să creieze pe seama *Catolicismului* din Litvania o si-

tuațiune cu adevărat *dominantă*, vrednică de invidia protestanților și a *ortodocșilor* reduși la număr, cei din urmă având abia o *Episcopie*, expusă și aceasta tuturor prigonirilor.

Se credea, că de-acum zările s'au limpezit și pacea va coborâ senină în hotarele statului. A fost o iluzie!

Căci ierarhia catolică, părăsind, ca de obicei, treptele altarului, s'a crezut îndreptățită să intervină și în viața *politică*, luând poziție *ostilă* noului *guvern* instalat la cârma țării, nu numai prin presa ce-i sta la dispoziție, dar mai ales prin reprezentanții săi *clerici* din parlament. În fața acestei atitudini, care însemna o negațiune a legăturilor amicale pecetluite prin Concordat, *statul* a fost silit să reacționeze. Întai cu prudență, și apoi din ce în ce mai energic, până când s'a ajuns la suspendarea salariilor *episcopesci*, la suprimarea unor catedre universitare, la dizolvarea unui mare număr de *asociațiuni catolice*, cu arestarea chiar a câtorva din fruntașii lor, dovediți a fi instigat împotriva guvernului.

Pe urma acestor măsuri, cari

FOISOARA

Problema reformei calendarului

De baron Gustav Bedeus
SIBIU

(Urmare).

Comitetul calendaristic al Ligii Națiunilor probabil a exclus din discuție aceste modalități propuse de conferența panortodoxă, cu toate că patriarhul, ecumenic din Constantinopol le-a comunicat Ligii Națiunilor, fiindcă comitetul, sau mai bine zis expertul comitetului, (adecă *autorul proiectului celor 13 luni*) se temea, că aceste modalități, dacă vor fi admise în discuție, vor fi acceptate.

Trebuie să presupunem că acesta a fost motivul excluderii din discuție, deoarece argumentele invocate de comitet, pentru cari modalitățile recomandate de conferența panortodoxă și Sf. Sinod ortodox român, să rămână afară din discuție, sunt cu totul vădit inexacte.

Conferența panortodoxă și Sf. Sinod ortodox român au exprimat în hotărârile lor din 1923 următoarele:

1. *Paștile să fie fixate pe ziua adevărată a Învierii, ce se va stabili în mod științific și ziua aceasta să fie în fiecare an o Duminică.* Această dorință expresă a conferenței panortodoxe comitetul calendaristic au rețăcut-o cu desăvârșire în *textul* «raportului» său în care de altcum se menționează fiecare amănunt cât de mic.

În contră raportul acesta menționează ca declarație a Patriarhului ecumenic în numele bisericilor ortodoxe numai adausul acestei declarațiuni, conform căreia bisericile ortodoxe se declară de acord, eventual dacă consimt celelalte biserici la alte dispozițiuni, să consimtă și ea la aceste dispozițiuni.

Calificarea acestui procedeu o las la aprecierea părerei generale la care să se considere îndeosebi, dacă e suficient ca hotărârea conferenței panortodoxe a fost tipărită nu mai sub anexe, deoarece se presupune în ge-

neral cu siguranță că esențialul anexei este spus și în text.

Nu este aceasta ceva nemaipomenit că comitetul Ligii Națiunilor față de această propunere și-a arogat dreptul de a propune un termen hotărât pentru fixarea Paștilor și anume în baza considerațiunilor comerciale, meteorologice și sportive și la opinia agențiilor de voiaj? Nu este aceasta o batjocorire a bisericilor?

Nu este extrem de regretabil, că majoritatea bisericilor nu se opun cu toată energia contra acesteia, ci sânt gata să consimtă?

O biserică a zis chiar că *data Paștilor* *î-ar fi absolut indiferentă*; ea dorește doar — din considerațiuni economice, numai să se fixeze Paștile pe o zi oarecare! Deci interesul *bisericesc* acestei biserici îi este tot una. Pentru ea dominează numai chestiunile economice.

O altă corifeu bisericească mi-a scris: Calendarul ar fi doar o chestiune de ordin național-economic pe care ar trebui să se lase la aprecierea specialiștilor în economie națională. Pro-

blema Paștilor însă este o chestiune a calendarului sau una bisericească? E admisibil ca bisericile să se supună orbește dictatelor pretinse economice fără a examina dacă sunt de bună credință sau o profanare intenționată?

Cu mult mai exact a spus Papa că întâi trebuie să i-se dovedească D-Sale cumcă fixarea Paștilor ar fi o necesitate imperioasă; D-Sa nu se supune în grație sau desgrație opiniunilor sau afirmațiunilor economice.

Deasemenea ar trebui să se *dovedească* deci și mai întâi *bisericilor*, că de fapt o necesitate inexorabilă cere data Paștilor care s'a propus de Liga Națiunilor în loc de cea exactă istorică. Aceasta însă naturalmente nicidecum nu este cazul. Economicește este chiar aproape cu totul indiferent, dacă Paștile se stabilesc pe ziua de 3 Aprilie ori pe Duminică între 9 și 15 Aprilie propusă de Liga Națiunilor. Interesul economic nicidecum nu poate motiva că nu se alege ziua exactă dintre aceste zile.

Alte biserici au întrebuințat scuza că data Învierii încă nu s'a stabilit

au dus la un schimb nervos de note și de proteste violente, conflictul s'a terminat cu rechemarea reprezentanților diplomați și încetarea raporturilor oficiale dintre *stat* și *Vatican*.

Constatând acest sfârșit deplorabil, nu-i prea greu să ne dăm seama de geneza și urmările lui.

Este mai presus de toate ambițiunea de *dominație politică* a Vaticanului *înăuntrul* statelor concordate. Înarmată cu o convențiune quasi-internațională, care-i garantează situații strălucite, biserica romano-catolică și-a închipuit că poate interveni direct și în guvernarea *statului*, impunându-i, fără menajamente, concepțiunile și mai ales *preferințele* ei politice.

O asemenea depășire insolită a sferei sale *spirituale* evident, că trebuia s'o ducă la inconveniente, cu urmări desagrabile pentru interesele ei de viață. Ele au și venit cu o promptitudine aproape fatală. Căci *statul*, conștient de atribuțiunile sale constituționale, nu putea tolera inmixțiuni, de natură să-i știrbească suveranitatea politică. A trecut deci la sancțiuni, cari prin gravitatea lor dau măsura *vinovăției* bisericii catolice.

Ne întrebăm, dacă nu cumva penalitățile luate de stat sânt rezultatul unei interpretări greșite a *Concordatului*?

Socotim că nu, deoarece printr-o coincidență neașteptată, cel care a trecut la represii, dictatorul *Waldemaras*, este acelaș profesor, care în 1927 a negociat și a semnat *Concordatul* în dubla sa calitate de șef al guvernului și ministru de externe. E cazul să spunem, prin urmare, *habent sua fata libelli*.

Sensul și tendința *politică* ce se dă *Concordatelor* de către

Vatican, este cauza reală și constantă a nerespectării și adeseori a prăbușirii lor inevitabile.

Mussolini, dându-și seama de acest defect organic al lor, a căutat să-l neutralizeze în parte atunci, când a trecut în *Concordatul* său clauza *neadmiterii* clerului catolic în politica militantă a Italiei.

Totuș, credința noastră este, că așa cum sânt concepute și aplicate de *Vatican Concordatele*, nu vor înceta să fie, ceea ce s'au dovedit și în trecut, izvoare de conflicte păgubitoare între *stat* și *biserica apuseană*.

Diplomele academiilor teologice

— Hotărâre pripită —

Un fel de comunicat s'a dat ziarelor bucureștene privitor la examenele de capacitate ale profesorilor de religie.

Comunicatul este următorul:

În urma intervențiunii Mitropoliei ortodoxe din Sibiu, prin care se cerea absolvenților academiilor teologice dreptul de a fi admiși la examenul de capacitate pentru profesori secundari (specialitatea religia), *decanatul facultății de teologie* din București a hotărât următoarele:

Academiile teologice din Ardeal, deși sânt trecute în bugetul ministerului cultelor, ele nu au totuș o existență legală (?), aceasta întrucât nu se conduc după legile învățământului superior, ci doar numai (?) după statutele și regulamentele alcătuite de eparhii.

Sânt prin urmare școli confesionale, înființate și conduse de biserică. În consecință diplomele acelor academiilor nu pot fi echivalate cu cele universitare și deci absolvenții acelor școli, nu se pot prezenta la examenele cerute.

Facultatea de teologie din București pentru a ușura (?) situația absolvenților acelor academiilor, a hotărât ca acei cari au la bază bacalaureatul, să fie admiși a urma *doi ani* (!) la facultățile teologice și apoi pe baza unor examene să poată obține licența în teologie.

Hotărârea decanatului facultății teologice din București este cu totul *nedreaptă*.

Am arătat, în ziarul nostru, și o constatăm din nou, că studiile propuse în academiile noastre teologice se potrivesc întru toate cu ale facultății de teologie, ear absolvenții de academiile au pregătire egală cu absolvenții de facultate.

Nedreptatea ce ni se face este și mai strigătoare, când știm că la examenele de capacitate ale profesorilor de religie (examine la care absolvenții noștri fuseseră admiși), acum totuși se admit — ca un nou privilegiu — absolvenții teologiilor *greco-catolice* și ai celor *romano-catolice*, deși școlile acestea sânt *academiile*, ca ale ortodocșilor...

În ce țară trăim, prea onorat decanat?

Știri din Bisericele ortodoxe

Biserica Alexandriei. Numărul 5 al foaiei bisericești «Pantem» publică un memoriu al mitropoliților Hristofor al Leontopolei și Nicolae al Ermopolei asupra activității conferinței interortodoxe, convocate astăzi vară în Vătopeda muntelui Athos. Cei doi ierarhi remarcă lăutai de toate spiritul de iubire și de înțelegere frățească ce transpiră din lucrările acestei conferințe, precum și spiritul conservator, notă caracteristică a păstorilor Bisericii ortodoxe răsăritene, din care motiv «nici nici n'a îndrăznit nimeni să propună reforme inovatoare». Toate hotărârile au fost luate cu unanimitate.

Autorii memoriului propun ca Sinodul ce se pregătește să se numească «Sinod local» și nu cum se intenționează «Prosinod». E în spiritul istoriei sinoadelor și hotărârile lui s'ar putea referi și la viața bisericească nu numai la pregătirea Sinodului ecumenic, care cine știe când poate avea loc.

Biserica Antiochiei e turburată de luptele pentru alegerea patriarhului.

7 arhieriei au ales pe Arsenie, iar 4 pe Alexandru. Amândoi au anunțat evenimentul mitropolitului Atenei, care se menține în rezervă, nerăspunzând nici unuia.

Biserica Rusiei. Sfântul Sinod al Bisericii patriarhale scoate dela începutul acestui an o foaie oficială cu titlul «Revista Patriarhatului din Moscova». În primul număr se exprimă dorința că «revista veghind la păstrarea învățaturii predată de Dumnezeu și a poruncilor lui Hristos și stând neclintită pe temelia hotărârilor apostolești și sinodale, se va dedica cu toată puterea ei în slujirea Bisericii lui Dumnezeu, care se poate menține deplin și în condițiunile regimului nostru actual».

— În Paris a luat ființă o societate cu numele «Icoana», cu scopul de-a studia și cultiva iconografia veche a Bisericii răsăritene, răspândind printre Rușii emigrați reproduceri fidèle de pe vechile icoane, sprijinind pe iconograful ruși de astăzi, organizând cursuri speciale de iconografie și conferințe cu proiecții luminoase. Societatea organizează anual expoziții de icoane ale Rușilor din Diaspora. Ca patron a fost ales Sfântul Ioan Damaschin, «entuziastul apărător al ortodoxiei și al cinstitii icoanelor... deoarece și astăzi se duce un așa de mare război împotriva icoanelor, cari sânt răpite și nimicite sau trimise în vagoane încărcate în străinătate spre vânzare pe piețele și în mâinile necredincioșilor». Scopul mai depărtat al societății este însă restaurarea icoanelor și a bisericilor în patrie, atunci când va veni timpul.

Biserica anglicană. Presa religioasă anglicană publică o scrisoare a patriarhului Alexandriei, sub titlul: «Alexandria recunoaște hirotoniile anglicane. Epistola patriarhală către arhiepiscopul din Canterbury». În epistola aceasta, dată din ziua de Crăciun a anului trecut, patriarhul Meletie al Alexandriei vestește pe episcopul anglican că împreună cu felicitările sale cu ocazia Nașterii Domnului, îi trimite ca dar și stirea că Sfântul Sinod al Bisericii s'au hotărât să recunoască validitatea hirotoniilor anglicane. Se știe că aceste hirotonii au fost recunoscute încă în 1922 de Sfântul Sinod al Bisericii din Constantinopol, iar după aceea de Bisericele din Ierusalim și din Cipru (După Ecclesia, foaia mitropoliei din Atena, din 14 Februar 1931) D.

definitiv. Dar nici aceasta nu poate motiva ca serbătoarea să fie stabilită pe orice zi. Căci sânt în discuție numai 2 zile și tocmai în ultimele luni s'au publicat argumentele hotărâtoare pentru aceste 2 zile așa că bisericile trebuie să se decidă pentru una sau alta din ele.

Dar această hotărâre este pentru alcătuirea calendarului indiferentă. Căci aceste două zile numai după proiectul meu calendaristic cad în fiecare an pe o Duminecă. Conform proiectelor Ligii Națiunilor nici una din acele două zile nu cade pe o Duminecă, adică: Bisericele pot stabili Paștile numai după calendarul meu în sensul dorinței bisericilor ortodoxe pe ziua adevărată a Învierii și totodată pe o Duminecă! Orice altă stabilire este deci neprecisă și ar fi doar cu totul nemotivat, dacă este posibilă o stabilire exactă, să se accepte una inexactă.

Deoarece însă Liga Națiunilor, a retăcut dorința întemeiată a bisericilor ortodoxe, cred toate bisericile și guvernele că pot consimți la ter-

menul Ligii Națiunilor, ele nu presimt că Liga le-a retăcut propunerea cea mai importantă!

Întreb deci pe Sf. Sinod: Crede că poate să tolereze fără protest această nesocotire și suprimare a dorinței Sale? Crede că este corect, să nu se declare «pentru moment», așa că guvernele și bisericile să nici nu știe că trebuie să aleagă proiectul meu calendaristic, adică: săptămâni de intercalare și începutul anului cu Luni pentru a putea stabili exact Paștile?

2. Conferința panortodoxă și Sf. Sinod ortodox român au mai exprimat în 1923 și dorința, ca stabilirea zilelor săptămânale pe zilele anului, (conform cărora apoi pe ziua Învierii va cădea în fiecare an o Duminecă) nu ar fi de obținut în acel mod pe care îl propune Liga Națiunilor: Aceasta propune adică, ca *zilele anului peste 52 de săptămâni*: ziua 365-a și ziua de intercalare (din cauza căror zile astăzi fiecare an următor începe mereu cu altă zi săptămânală și deci și în fiecare an pe fiecare zi anuală cad totdeauna alte zile săptămânale)

să se intercaleze *fără nume de zile săptămânale* între săptămâni, mutându-se Dumineca în fiecare an de una sau două ori pe ziua 8-a. După dorința conferinței panortodoxe însă fixarea zilelor săptămânale să se facă mai degrabă în modul acela, cum o propun eu, adică *prin săptămâni de intercalare*: adică anii comuni trebuie reduși la 364 zile ori 52 săptămâni întregi și spre înlocuirea zilelor 365-a și a zilelor de intercalare din mai mulți ani se va adăuga la fiecare al 6-lea an și la al 45-lea din câte 90 de ani o săptămână de intercalare.

Această modalitate a săptămânii de intercalare este cea mai excelentă posibilă, ceea ce se observă imediat la prima vedere, căci în loc de conturbarea de 7 ori prin zilele anului peste 52 de săptămâni săptămâna de intercalare se adaugă numai în fiecare al 6-lea an la o lună, sferă sau jumătate de an și nu conturbă de loc continuitatea săptămânii, adică ea nu mută Dumineca.

Dar comitetul Ligii Națiunilor a

exclus discuția acestei probleme, căci modalitatea aceasta ar fi inacceptabilă; însă motivele comitetului sânt cu totul neîntemeiate.

Se vede din acestea clar, că expertul Ligii Națiunilor, numai fiindcă ca autor al proiectului de 13 luni a fost interesat, a exclus din discuție săptămânile de intercalare, căci prin săptămânile de intercalare s'ar conturba lunile așa pretinse ca egale de lungi.

Sf. Sinod ortodox român se mulțumește, ca dorința sa, de a se evita conturbarea continuității săptămânii (adică mutarea în fiecare an de 1 sau 2 ori a Duminecii pe ziua 8-a, să fie exclusă cu desăvârșire din discuție prin motive neîntemeiate?

Nu trebuie să ceară, ca chestiunea săptămânii de intercalare să fie pusă la aprecierea liberă tuturor guvernelor și comitetelor calendaristice, ba chiar ca acestea să fie invitate direct să se pronunțe asupra săptămânii de intercalare?

3. Comitetul Ligii Națiunilor a dorit însă și, ca și alte chestiuni să

Dela Asociația clerului „A. Șaguna“

— Despărțământul Sibiu —

P. O. D. preoți, membri ai Asociației clerului, se convoacă prin aceasta la adunarea ordinară a despărțământului, ce se va ține în Sibiu, Joi-Vineri, 19—20 Martie c. — cu următoarea ordine de zi:

Ziua I. a. m.:

1. Te-deum la ora 9.
2. Deschiderea adunării.
3. Raportul asupra activității pastorale a preoților în anul 1930.
4. Constatarea plății cotizațiilor pe anul 1930 și încasarea celor de pe 1931.
5. O conferință.

După masă și a II-zi:

1. Conferință în legătură cu mărțurisirea preoților, de prof. I. Beleuță.
2. La ora 9 Sf. Liturgie. Meditație la Sf. cuminicare, de prof. N. Neaga. Impărtășirea preoților.

Sibiu, la 8 Martie 1931.

Emilian Cloran,
președinte

Vaticanul și Grecia. Suveranul grecesc refuză de a acredita pe delegatul papal trimis la Atena, sub cuvânt că Grecia nu are până acum legături cu noul stat al Vaticanului.

Se crede că motivul principal al atitudinii guvernului dela Atena ar fi chestiunea școalelor străine din Grecia conduse de ordinele romano-catolice. Se știe că guvernul grecesc a interzis copiilor greci cercetarea acelor școli.

Ear la noi, în România nouă?

Biserica ort. rusă din Occident. Se anunță că zilele acestea s'a înăpoi la Paris, venind din Constantinopol, capul bisericii rusești din Europa occidentală, mitropolitul *Evloghie*, care a vizitat pe patriarhul Fotie din Constantinopol spre a trata modalitățile primirii bisericii ort. rusești, din occident, sub protecția patriarhului. Biserica rusă din străinătate este necesită să rupă relațiile administrative cu Moscova, de oarece demnitarul bisericesc care reprezintă oficial biserica pravoslavă din Rusia, se află sub presiunea guvernului sovietic.

Patriarhul Fotie dela Constantinopol, în convorbirea sa cu mitropolitul Evloghie, a consimțit la primirea bisericii ruse din occident sub înalta sa protecție.

INFORMAȚIUNI

Știre personală. Înalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul nostru Nicolae, în urma operațiunii la care s'a supus înainte cu câțiva

ani, a rămas cu o embolie la plămâni și cu o aderentă, care supără plămânul stâng.

La sfatul medicilor, I. P. S. Sa a plecat în străinătate spre căutarea sănătății.

Din toată inima dorim înaltului prelat grabnică și perfectă însănătoșare, rugând pe bunul Dumnezeu să ni-l aducă, în mijlocul păstorilor săi, cât mai curând.

Luptă pentru cultură. La Baia de Arieș, județul Turda, s'a ținut, în 28 Februar 1931, o adunare de popor, la care au participat reprezentanți în număr de peste cinci sute de oameni din 28 comune ale Munților Apuseni. Adunarea, deschisă de venerabilul protopop și fost senator, Vasile Gan, s'a rostit împotriva desființării școalelor din țara moșilor (gimnaziul din Baia de Arieș, școala normală din Abrud, gimnaziul și școala primară din Câmpeni). Vorbitorii arată, că nu-și dau copii la școală ca să-i facă «domni», ci ca să se aleagă dintr'înșii buni gospodari la sate, ear cei mai săraci să poată merge la vreo meserie. Moșii, întruniți la Baia de Arieș, au trimis din adunare telegramă semnată de președintele ei, pâr. protopop Vasile Gan, către M. Sa Regele, cerând cu profund omagiu ocrotirea Suveranului, în conformitate cu doleanțele exprimate în memoriul înaintat M. Sale de către comitetul scolar din Baia de Arieș, în ziua de 26 Februar 1931.

Adunarea generală a Asociației comercianților și industriașilor români din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș, se ține Duminică în 15 Martie 1931, ora 10 și jum., la Sibiu, sala Unicum.

Un distins belgian dnul Albert Marinus, directorul cercetărilor istorice din Belgia, vizitează satele noastre: Râșinari, Seliște și Poiana. Invitat de «Uniunea intelectuală română», dl Marinus a sosit Vinerea trecută în capitală, unde a ținut, la fundația Carol, o conferință interesantă despre arta populară și folklor.

Fiind ortodox! Revista unită dela Lugo, *Păstorul sufleteșc*, pentru a fi la înălțimea (!) unui «organ al clerului catolic român», ține să-și informeze cititorii, că unul dintre arhierii români (firește ortodox) a refuzat primirea unei reviste clericale ce i s'a trimis...

Parcă arhieriei unii (deși mai bineșor salariați!) vor fi abonați la toate revistele ce li se trimit...

Confratele lugojan suferă de idei meschine?

180 000 Lei în pasări de curte. Primim: Școala Normală din Cristur, jud. Odorhei, a instalat o fermă de paseri (găini) de tot soiul: Rohde Island roșii ca sângele, mari, frumoase, Viandot, Largsam, Leghorn, Minorca, Brahma, Orpington alb, Orpington galben, Plimut, găște Emden, rațe Peking, rase curate, garantate. Ferma este sub supravegherea unui medic veterinar. Găini mari și ouătoare, găini adevărate fabrici de ouă, pot umplea curtea dvoastră cumpărând ouă de rasă dela Școala normală din Cristur, cu 10 lei oul. Harnicele gospodine, doamnele preutese și învățătoare, pot face cu câțiva lei adevărată podoabă din curtea lor. Ferma a fost decorată cu medalia de aur la expozițiile din toamnă.

Preotul reformat dela Lupeni ținuse, în 9 August 1929, în ziua înmormântării muncitorilor împușcați în comuna numită, o predică spunând între altele: «*În țara aceasta — în România — nu-l dreptate: voi ați cerut pâine și ați primit gloanțe*». Tribunalul din Deva a osândit pe acest preot la închisoare de 6 luni și amendă de zece mii lei. Preotul făcând apel, Curtea de apel din Cluj se va pronunța zilele acestea.

ȘTIRI LOCALE

În Duminica ortodoxiei, doamnele din comitetul «Societății femeilor ort. rom.» filiala Sibiu, în frunte cu dna președintă Eugenia Tordășanu, au organizat în sala cercului militar un festival primit cu multă însuflețire de numerosul public sibian, care s'a

grăbit să asiste la aceasta manifestație culturală religioasă. Înainte de amiază la Sf. liturghie în catedrală a predicat rectorul Academiei noastre teologice, dl N. Colan, despre însemnătatea ortodoxiei pentru neamul românesc. Seara, la ora 6, s'a ținut apoi, în sala amintită, conferința dlui prof. Dr. D. Stăniloae despre sfintele mănăstiri dela Muntele Athos, cu frumoase proiecțiuni luminoase. Dșoara O. Foulquiez a cântat la pian cu artă desăvârșită, ear corul studenților teologi, conduși de dl prof. N. Oancea, a executat câteva alese cântări. Duminica ortodoxiei a lăsat cele mai bune impresii asupra ascultătorilor.

Consiliul comunal al municipiului Sibiu este convocat pe Joi, 12 Martie 1931, ora 16 (4) p. m. în sala de ședință a primăriei. Ședința e publică.

CARTI ȘI REVISTE

Canoanele și comentariile lor. A apărut: Dr. Nicodim Milaș: *Canoanele Bisericii ortodoxe însoțite de comentarii*. Vol I, Partea II (Canoanele sinoadelor ecumenice). Traducere făcută de *Uroș Kovincid* protoiereul ortodox sârbesc al Aradului și *Dr. Nicolae Popovici* profesor la Academia teologică din Arad. Pag. 574. Tiparul Tipografiei diecezane din Arad. Preț 300 Lei. — În biserica noastră se simțea mult trebuința de a avea o bună traducere a canoanelor din vigoare și o interpretare a lor, care să stea la nivelul științei teologice de astăzi. Traducătorii lucrării prezente, după ce în anul trecut ni au dat în partea I din vol. I canoanele *apostolice*, acum prin publicarea părții a doua din acelaș volum ne dau textul tuturor canoanelor *sinoadelor ecumenice*. La fiecare canon sunt arătate canoanele paralele, care tratează despre aceeaș chestiune canonică și apoi urmează tălmăcirile amănunțite ale lui Milaș, ce lămuresc chestiunile din toate punctele de vedere cu referire la literatura teologică răsăriteană și la cea apuseană. Cartea va fi de mare folos practic și teoretic pentru clerul nostru și pentru toți cei ce doresc să cunoască și să aprofundeze adevărata concepție de viață a bisericii ortodoxe răsăritene. Se poate comanda la Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițându-se pe lângă preț și 10 Lei pentru port.

nu fie luate în discuție de către comitetele calendaristice. Așa a dorit, ca să nu se între în amănunte. Dacă se știe însă, că există de fapt numai trei probleme de astea amănunțite, totuș s'ar regreta, că nu s'a cerut și privitor la acestea opiniunea tuturor guvernelor și cercurilor interesate. Trebuie să credem aproape, că expertul comitetului s'a temut, că se vor respinge toate propunerile sale în aceste chestiuni, dacă se admit în discuție problemele detaliate.

La caz că problema vaceasta a fi luată în discuție, respingerea propunerii sale este sigură cel puțin referitor la aceea întrebare, *dacă anul să înceapă cu Duminica sau Luni*. Căci expertul dorește, ca anul să înceapă cu Duminica. Pentru aceasta are însă numai acel argument, că atunci lunile, cari de acum înainte trebuie să fie alcătuite mereu din săptămâni întregi, să se termine cu Sâmbăta, așa că cadentele ultimei s'ar putea plăti însăși în ziua cadentei. Dacă se admite însă discuția, se va arăta, că ar fi tocmai norocul cel mai

mare, dacă lunile toate s'ar termina cu Duminica, deoarece prin aceasta cadentele ultimei s'ar muta pe ziua întâi a lunii, prin urmare s'ar putea achita din veniturile zilei întâi a lunii.

Dacă toate lunile ar începe cu Duminica, toate zilele întâi ale lunii și trimestrului fiind zilele principale de afaceri și plăți s'ar conturba prin repausul duminical, dar și vice-versa prin aceste zile s'ar conturba și repausul duminical.

S'a invocat motivul, că săptămâna bisericească începe cu Duminica. În privința aceasta însă nu se schimbă nimic, dacă *lunile*, tocmai cu considerare la Duminică, vor începe cu Luni.

Mai întâi de toate Paștile, dacă anul începe cu Duminica, nu s'ar mai putea stabili pe ziua adevărată a Învierii și totodată pe o Duminică, căci ziua Învierii cade numai după proiectul meu calendaristic și numai dacă anul începe cu Luni, pe Duminică, indiferent, dacă Învierea a fost în anul 30 sau 33.

Deci Sf. Sinod nu trebuie să

ceară energic ca chestiunea să fie luată în discuție, dacă anul se începe cu Duminică sau Luni și cu ocazia aceasta să se accentueze, că numai în cazul din urmă Paștile se pot stabili în general în mod corect?

(Sfârșitul urmează).

Pedagogia cultului ortodox

de Dr. Nicolae Terohilă

(Urmare din Nr. 19).

Un alt mărgăritar din care strălucesc razele învățturii divine cuprinse în Sf. Scriptură a Vechiului și Noului Testament, este următoarea cântare din octoih: «Trecut-a umbra legii și darul a venit; că precum rugul n'a ars fiind aprins, așa fecioară ai născut și fecioară ai rămas; în locul stălpului celui de foc a răsărit soarele dreptății; în locul lui Moisi Hristos, mântuirea sufletelor noastre». Iată și aici un adevăr dogmatic expus pe înțelesul tuturor. Adevărul cel mai presus de minte ilustrat prin tablouri captivante. Fecioara după naștere a rămas fecioară, precum n'a ars rugul de foc din care a vorbit

Dumnezeu către Moisi. Dar iată în aceste puține rânduri încă un adevăr mare. Hristos, soarele dreptății, ne arată drumul de izbăvire din deșertul păcatului, așa cum a arătat stălpul cel de foc drumul evreilor în pustie. Adevărurile din Noul Testament sunt lămurite și documentate prin tablouri luate din Vechiul Testament.

Un neasemănat mijloc pentru îndeplinirea rolului pedagogic al cultului divin sunt și cântările din cele 12 Minee, care preamăresc viața sfinților, cari s'au jertfit pentru biserică. Viața sfinților a fost și va rămânea totdeauna un izvor nesecat pentru trezirea, dezvoltarea și întărirea credinței celei vii și a convingerii religioase. Ea prezintă credincioșilor un înalt ideal, un scop superior de viață, care este în stare să îndrumeze toate năzuințele omenești într-o direcție înălțătoare. Viețile sfinților ne prezintă cel mai bogat și cel mai potrivit material pentru formarea caracterului religios-moral, pentru că ei sunt pentru noi o pildă vie de virtute, înfrânare și săvârșire de fapte bune. (Urmează).

Nr. 309/931

(17) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III Cincșor, din protopopiatul Făgăraș, se publică de nou concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele sânt următoarele:

1. Sesiunea parohială de 11 jug. cat. și un jugăr de cl. I dela expropiere.

2. Lemne de foc dela comuna politică.

3. Un jug. de pământ loc de pășunat în composoriat, pentru 3 vite și loc de 2 vite dela comuna politică.

4. Leafa dela stat.

5. Casa parohială cu supraedificatele necesare.

Concurenții se vor conforma normelor din vigoare, se vor prezenta în parohie spre a face cunoștință cu poporul.

Făgăraș, în 15 Februar 1931.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Borzea,
protopop.

Nr. 33/1931 prot.

(15) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III (treia) Jacul, protopopiatul Sighișoara, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dotației dela stat conform coalei B.

2. Casă parohială cu dependențe economice.

3. Sesiune parohială veche 9 jugăre.

4. Sesiune parohială nouă 5 jugăre, dată provizor, iar când se va face împroprietărea definitivă, aceea ce se va da.

5. O ferdelă de bucate (cucuruz) de fiecare fum (circa 65 ferdele).

6. Stola obișnuită.

7. 2 sorti de lemne gratuit din pădurea comună, tăiate și aduse gratuit de popor.

Reflecții îndreptățiți își vor trimite în termen petițiile de concurs provăzute cu documentele necesare oficiului protopopesc Sighișoara și se vor prezenta în parohie spre a fi cunoscuți de popor.

Oficiul protopopesc ortodox român Sighișoara în înțelegere cu consiliul parohial.

Sighișoara, la 5 Februar 1931.

Emilian Stoica
protopop.

Oficiul parohial ort. rom. din Săsciori j. Alba

Publicațiune

Oficiul parohial ort. rom. din Săsciori, în ziua de 15 Martie 1931 ora 2 p. m. în localul școlii de stat, dă prin licitație publică cu oferte închise și sigilate conform art. 88—110 din legea cont. publice, construcția a lor 3 măcelării, în prețul de Lei 65.755.

Licitatari va depune un vadiu de 10%.

Planul, devizul și condițiunile de licitație se pot vedea în cancelaria oficiului parohial în fiecare zi în orele oficiale.

(7) 3—3

Săsciori, la 15 Februar 1931.

Președinte, Secretar,
Ioan Stoicuța **Virgil Pap**
paroh.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Nr. 372/930

(16) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Muncelul mare, cu filiile Bola-bârzu, Muncelul mic și Runcul mic, din protopopiatul Dobra, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dotației dela stat.

2. Stola uzitată în toate parohiile tractului Dobra.

3. Birul parohial în bucate, câte o măsură de 20 litri dela fiecare casă.

4. Casă parohială cu șură și staul.

5. Lemne de foc.

Cereri de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român din Dobra, ear concurenții se vor prezenta în parohie spre a fi cunoscuți de enoriași.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu consiliul parohial.

Dobra, la 1 Decembre 1930.

Iosif Morariu
protopop.

Nr. 43.

(18) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de clasa III-a Șmig, din protopopiatul Târnava mare, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

Leafa dela stat, venitele stolare și din sesia parohială 15 jugăre pământ arător și fânaș și 1/2 jugăr grădină.

Reflecții la acest post sânt invitați a-și înainta cererile cu documentele prescise în termenul legal subsemnatului oficiu protopopesc în Biertan și a se prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox român al tractului Târnava mare în înțelegere cu consiliul parohial din Șmig.

Biertan, la 14 Februar 1931.

Nicolae Gheaja
adm prot.

Nr. 83/1931

(14) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. a II (doua) Hăghig din protopopiatul Sf. Gheorghe se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitete sânt următoarele:

1. Leafa dela stat.

2. Sesiune parohială de 18 jug. — pământ de cl. I — pe malul Olului.

3. Casă parohială, în stare bună, cu instalație de lumină electrică; grajd de 8 vite și grădină de 1/2 jugăr.

4. 8 metri lemne de foc, aduse acasă.

5. Simbrie: dela fiecare familie una ferdelă de bucate, iar dela văduve 1/2 de ferdelă.

6. Venitele stolare uzitate.

Concurenții au să-și înainteze cererile — conform normelor în vigoare — în termenul dat subsemnatului oficiu protopopesc, și cu 8 zile înainte de alegere să se prezinte poporului în biserică — spre a cânta, a cuvânta sau a celebra.

Sf. Gheorghe, 28 Ianuar 1931.

Oficiul protopopesc ortodox român, în înțelegere cu consiliul parohial.

Aurel Nistor
protopop.

În editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS

profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată

de

Dr. DUMITRU STANILOAE

profesor la Academia teologică „Andreiană”

Prețul Lei 400.—, plus spese poștale Lei 20.—

Librăriilor și direcțiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

ORDINEA BAILOR

Baie în bazenul de înot și lecții de înot

Pentru bărbați:

Luni: închis
Marți: dela 8—10 ore a. m. pr. urcate
Miercuri: dela 8—10 ore a. m.
Joi: dela 8—10 ore a. m.
Vineri: dela 8—10 ore a. m.
Sâmbătă: dela 8—10 ore a. m.
Duminică: dela 7—9 ore a. m.

Pentru femei:

Luni: închis
Marți: dela 10—12 ore a. m. pr. urcate
Miercuri: dela 10—12 ore a. m.
Joi: dela 10—12 ore a. m.
Vineri: închis
Sâmbătă: închis
Duminică: dela 9—10 ore a. m.

Baie de familie:

Luni: închis
Marți: dela 1 1/2—7 1/2 ore seara pr. ur.
Miercuri: dela 1 1/2—7 1/2 ore seara
Joi: dela 1 1/2—7 1/2 ore seara
Vineri: dela 10—12 ore a. m. și dela 1 1/2—7 1/2 ore seara
Sâmbătă: dela 10—12 ore a. m. și dela 1 1/2—7 1/2 ore seara
Duminică: dela 10—12 ore a. m.

Pentru bărbați:

Băi de abur și de aer cald

Luni: închis
Marți: dela 1 1/2—7 1/2 ore seara prețuri urcate
Miercuri: dela 1 1/2—7 1/2 ore seara
Joi: închis
Vineri: închis
Sâmbătă: dela 8—12 ore a. m., dela 1 1/2—5 p. m., dela 5—7 1/2 ore seara prețuri reduse
Duminică: dela 7—12 ore a. m. prețuri urcate

Băi de cură

Luni: închis
Marți: dela 8—10 ore a. m. și dela 1 1/2—4 ore p. m.
Miercuri: dela 8—10 ore a. m. și dela 4—7 1/2 ore seara
Joi: dela 8—10 ore a. m. și dela 1 1/2—4 ore p. m.
Vineri: dela 8—10 ore a. m. și dela 4—7 1/2 ore seara
Sâmbătă: dela 8—10 ore a. m. și dela 1 1/2—4 ore p. m.
Duminică: dela 7—10 ore a. m.

Pentru femei:

Băi de abur și de aer cald

Luni: închis
Marți: închis
Miercuri: închis
Joi: dela 1 1/2—7 1/2 ore seara prețuri urcate
Vineri: dela 1 1/2—5 ore p. m. dela 5—7 1/2 ore seara prețuri reduse
Sâmbătă: închis
Duminică: închis

Băi de cură

Luni: închis
Marți: dela 10—12 ore a. m. și dela 4—7 1/2 ore seara
Miercuri: dela 10—12 ore a. m. și dela 1 1/2—4 ore p. m.
Joi: dela 10—12 ore a. m. și dela 4—7 1/2 ore seara
Vineri: dela 10—12 ore a. m. și dela 1 1/2—4 ore p. m.
Sâmbătă: dela 10—12 ore a. m. și dela 4—7 1/2 ore seara
Duminică: dela 10—12 ore a. m.

BAI DE PUTINA

Vineri: dela 8—2 ore a. m. și dela 1 1/2—7 1/2 ore seara
Sâmbătă: dela 8—2 ore a. m. și dela 1 1/2—7 1/2 ore seara
Duminică: dela 7—2 ore a. m.

În zilele de sărbătoare are valoare ordinea de Duminică.

Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Licitație publică

Epitropia bisericii ort. rom. din Gușterița vinde pe calea licitației publice cu oferte închise 70% stângeni lemne și 65 grămezi vârfuri și cloambe.

Licitația se va ținea în 25 Martie ora 15 (3 după masă) în biroul oficiului parohial, unde se pot vedea în fiecare zi și condițiile de licitație.

(8) 1—2

Ioan Todea, preot.

În editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de

SILVIU DRAGOMIR

profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II

cu 75 documente anexate.

Prețul Lei 400, plus spese de poștă Lei 20.

Volumul I costă Lei 200

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broșura:

„Profeții mesianice în vechiul Testament”

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică „Andreiană”, din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentru că să fie cât mai accesibile la instrucțiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanța lor mesianică. Prețul unui exemplar e Lei 55.—. Librăriilor și direcțiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.